

FOLKHÄLSONYTT

Nyheter

April 2020

Krönika

Förebyggande insatser kan förhindra våld i nära relationer

Att samordna insatser som förebygger och bekämpar våld i nära relationer är idag om möjligt mer aktuellt än någonsin. 2017 presenterade regeringen en [nationell strategi](#) för att förbygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor. I denna nämns det som särskilt angeläget att utveckla våldsförebyggande insatser där detta arbete ska nå alla grupper i samhället och utvecklas på flera arenor.

Mäns våld mot kvinnor är ett utbrett samhällsproblem som drabbar många, där var fjärde kvinna någon gång under sitt liv utsätts för våld av en närstående. Det uppskattas även att 200 000 barn lever i hem där våld är förekommande, och mer än 100 000 ungdomar drabbas av hedersvåld. De kvinnor och barn som lever i utsatthet av våld är också extra utsatta under krissituationer. Jämställdhetsminister Åsa Lindhagen har uppmärksammat att kvinnor och barn på grund av coronaviruset därför är särskilt utsatta för våld till följd av de restriktioner som införts i samhället så som en begränsad möjlighet att lämna hemmet.

"I ett akut skede har vi alla ett ansvar att våga agera vid misstanke om våld"

I en tid som denna är det därför särskilt viktigt att vara uppmärksam på sin omgivning och veta vart man ska vända sig för hjälp. I ett akut skede har vi alla ett ansvar att våga agera vid misstanke om våld. Knacka på

om du tror att våld pågår hos din granne, ring polisen om en akut situation uppstår, och kontakta socialtjänsten med en orosanmälan om du misstänker våld. 1177 Vårdguiden har flera råd och ytterligare info som går att läsa [här](#).

Sedan bör vi fundera kring hur vi kan vi stärka vår beredskap i framtiden genom satsningar på förebyggande insatser. Regeringen meddelade i mars att de ska satsa 127,5 miljoner kronor på socialtjänstens och hälso- och sjukvårdens insatser för att förstärka arbetet mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck. Socialminister Lena Hallengren sa i ett pressmeddelande att "Inga barn och kvinnor ska utsättas för våld av närstående. Samhället kan och ska göra mer för att förhindra detta".

Socialstyrelsen ska därför på uppdrag av regeringen under 2020-2022 fördela medel till kommunerna för att utveckla socialtjänstens och hälso- och sjukvårdens arbete mot våld i nära relationer. Dessa medel har tidigare delvis finansierat länsdelsgemensamma baskonferenser för att höja kunskapsläget hos kommunernas anställda kring våld i nära relationer. Att vi fortsättningsvis kan arbeta med att förebygga våld i nära relationer är livsnödvändigt och inget som går att blunda för. Tillsammans har vi ett ansvar för att inga barn eller kvinnor, varken idag eller i framtiden, ska utsättas för våld av en närstående.

Ellen Henriksen
Folkhälsoutvecklare

Skillnader i hälsa kvarstår mellan grupper

Folkhälsan i Sverige är generellt sett god, men den ojämlika hälsan kvarstår i flera avseenden och utvecklingen går i vissa fall åt fel håll. Detta visar den rapport som Folkhälsomyndigheten årligen sammanställer kring folkhälsans utveckling och de levnadsvanor och livsvillkor som påverkar hälsan.

Ur ett internationellt perspektiv är folkhälsan i Sverige fortsatt god, och utvecklingen har varit positiv för stora delar av befolkningen. Dock visar rapporten att vi inte närmar oss det folkhälsopolitiska målet – att sluta de påverkbara hälsoskillnaderna inom en generation. Vissa skillnader mellan grupper ökar till och med över tid.

Några resultat i korthet:

- Medellivslängden ökar i Sverige för alla grupper, med undantag för kvinnor med enbart förgymnasial utbildningsnivå.
- Andelen kvinnor som dör före 65 års ålder ökar bland dem med förgymnasial utbildningsnivå.
- Psykisk ohälsa är ett fortsatt stort folkhälsoproblem. Suicid är mer än dubbelt så vanligt i gruppen med förgymnasial utbildningsnivå jämfört med eftergymnasial. Antalet avlidna i suicid per 100 000 ökar något under perioden bland flickor/kvinnor 15–29 år.
- Riskkonsumtion av alkohol bland män minskade i de yngre åldersgrupperna 16–44 år, vilket sammanfaller med en minskning i gruppen 30–44 vad gäller dödlighet enligt alkoholindex.
- Långtidsarbetslösheten är flera gånger större bland dem med förgymnasial utbildningsnivå och personer födda utanför Europa än bland dem med eftergymnasial utbildningsnivå respektive dem födda i Sverige.

Läs rapporten i sin helhet [här!](#)

Källa: Folkhälsomyndigheten, 2020

Elever som lär sig om psykisk hälsa mår bättre

Skolan kan bidra till att minska psykiska problem bland barn. Det visar en ny genomgång och analys av vetenskapliga studier från Folkhälsomyndigheten. När skolan lär eleverna om psykisk hälsa ger det positiva resultat, är en av slutsatserna i rapporten.

Folkhälsomyndigheten har kartlagt studier av skolans betydelse för elevers inåtvända psykiska problem: allt från lindriga problem som exempelvis lättare oro och nedstämdhet till allvarliga problem som diagnostiserad sjukdom som depression eller ångestsyndrom.

– Sådana här inåtvända psykiska problem är ganska vanliga bland barn och unga. Vi vet att de som drabbas tidigt i livet riskerar negativa konsekvenser både på kort och lång sikt. Det är ett folkhälsoproblem, säger Solveig Petersen, utredare på Folkhälsomyndigheten.

Men när skolan lär barnen om psykisk hälsa och hur psykisk hälsa kan hanteras – både egen och andras – minskar de inåtvända psykiska problemen, visar Folkhälsomyndighetens rapport. Rapporten visar också att ett gott stöd från lärarna skyddar mot inåtvända psykiska problem, men mobbning ökar risken för sådana problem. Det pekar på vikten av att barn får det stöd de behöver från lärarna och likaså på vikten av att förhindra mobbning i skolan.

Läs rapporten i sin helhet [här!](#)

Källa: Folkhälsomyndigheten, 2020

Socialstyrelsens utvecklingsmedel för arbete mot våld i nära relationer

Samtliga kommuner kan rekvirera medel enligt en [fördelningsnyckel](#) som regeringen tagit fram. Mer information om hur ansökan i e-tjänsten går till finns på Socialstyrelsens hemsida vid utlysningdatum.

- Utlysningdatum: 2020-04-15
- Sista ansökningsdag: 2020-09-01
- Läs mer [här](#).